

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงาน

(Integrity & Transparency Assessment) หน่วยงานภาครัฐ

การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงาน (Integrity & Transparency Assessment) หน่วยงานภาครัฐในครั้งนี้ ที่ปรึกษาได้ประยุกต์การประเมินคุณธรรมการดำเนินงาน (Integrity Assessment) จากแบบอย่างของต่างประเทศที่ประสบความสำเร็จ แบบอย่างของ ACRC สาธารณรัฐเกาหลี และบูรณาการการจัดทำดัชนีวัดความโปร่งใสของหน่วยงานรัฐของสำนักงาน ป.ป.ช. ที่ศูนย์วิจัยเพื่อต่อต้านการทุจริต ป่วย อิงภากรณ์ เป็นหน่วยงานรับผิดชอบในการดำเนินโครงการ มาผสมผสานกัน เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ ที่ปรึกษาจึงเริ่มจากการกำหนดกรอบแนวคิดการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานภาครัฐ และการนำกรอบแนวคิดเหล่านั้นมาสังเคราะห์เป็นองค์ประกอบหลักที่จำเป็นสำหรับใช้ชี้วัด จากองค์ประกอบหลักจะนำไปแยกเป็นองค์ประกอบย่อยๆ และการแปลงไปสู่คำถามที่ใช้ในการเก็บข้อมูลในที่สุด

ทั้งนี้ การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงาน (Integrity & Transparency Assessment) หน่วยงานภาครัฐ แบ่งออกเป็น การประเมินความโปร่งใส (Transparency) ซึ่งวัดจากมุมมองของประชาชน และเจ้าหน้าที่/ลูกจ้างในหน่วยงานรัฐอื่นๆ ตามประสบการณ์ที่มาใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐ¹ และจากการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Base) บนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงจากเอกสาร/หลักฐานต่างๆ มาใช้ในการประเมิน การประเมินความรับผิดชอบ (Accountability) วัดจากมุมมองของประชาชน และเจ้าหน้าที่/ลูกจ้างในหน่วยงานรัฐอื่นๆ ตามประสบการณ์ที่มาใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐ การประเมินการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption) วัดจากมุมมองของประชาชน และเจ้าหน้าที่/ลูกจ้างในหน่วยงานรัฐอื่นๆ ตามประสบการณ์ที่มาใช้บริการจากหน่วยงานภาครัฐ การประเมินวัฒนธรรมคุณธรรม (Integrity Culture) ซึ่งวัดจากมุมมองของเจ้าหน้าที่/ลูกจ้างในหน่วยงานภาครัฐ ประเมินระดับคุณธรรมจริยธรรมขององค์กรของตน และจากการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Base) บนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงจากเอกสาร/หลักฐานต่างๆ มาใช้ในการประเมิน และการประเมินคุณธรรมในการทำงาน (Work Integrity) ซึ่งวัดจากมุมมองของเจ้าหน้าที่/ลูกจ้างในหน่วยงานภาครัฐ ประเมินระดับคุณธรรมจริยธรรมขององค์กรของตน โดยคะแนนการประเมินความโปร่งใส (Transparency) คะแนนการประเมินความรับผิดชอบ (Accountability) คะแนนการประเมินการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption) การประเมินวัฒนธรรมคุณธรรม (Integrity Culture) และคะแนนการประเมินคุณธรรมในการทำงาน (Work Integrity) จะถูกรวมกันออกมาเป็นคะแนนการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงาน (Integrity & Transparency Assessment) หน่วยงานภาครัฐ โดยรวม (Comprehensive Integrity & Transparency)

1. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานด้านความโปร่งใส (Transparency)

ดัชนีความโปร่งใส (Transparency Index) เป็นการวัดระดับการปฏิบัติตามเงื่อนไขหรือของกระบวนการขั้นตอนที่ใช้ในการดำเนินงานให้บริการอย่างโปร่งใสและด้วยความเป็นธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงานตาม

อำนาจหน้าที่ ประกอบด้วย การดำเนินงานขององค์กร เป็นการวัดหลักเกณฑ์ ขั้นตอน วิธีการปฏิบัติ ตามกฎหมาย ตามโครงสร้างและหน้าที่ความรับผิดชอบที่กฎหมายกำหนด ได้แก่ การให้และเปิดเผยข้อมูลในเรื่องต่างๆ ผ่านช่องทางสื่อสารที่เหมาะสมหลากหลายช่องทางเป็นไปตาม พรบ. ข้อมูลข่าวสารของราชการ² มาตรฐานการให้บริการ เป็นธรรม ไม่เลือกปฏิบัติ กฎ/ระเบียบ การมีส่วนร่วมตามภารกิจหลักของหน่วยงาน ผลสัมฤทธิ์การปฏิบัติราชการ (ความสำเร็จของการบรรลุเป้าหมายตามแผนปฏิบัติราชการ ความพึงพอใจของผู้รับบริการ) และการเข้าถึงข้อมูล และการตอบสนองข้อร้องเรียน เป็นการวัดถึงการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองต่อข้อร้องเรียนจากผู้รับบริการ ได้แก่ ขั้นตอน/ระบบการร้องเรียน (รับ-ตรวจสอบ-ตอบกลับ) ช่องทางการร้องเรียน และการแจ้งผลการร้องเรียน (การรายงาน) โดยประเมินทั้งจากมุมมองความคิดเห็นของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐในหน่วยงานรัฐอื่น และจากการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Base) บนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงจากเอกสาร/หลักฐานต่างๆ มาใช้ในการประเมิน

2. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบ (Accountability)

ดัชนีความรับผิดชอบ (Accountability Index) เป็นการวัดคุณธรรมการทำงานของผู้ปฏิบัติงานคือเจ้าหน้าที่ของรัฐ (Accountability) ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับความซื่อสัตย์สุจริตในการทำงาน การใช้อำนาจหน้าที่ตามกฎหมาย การปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตนเองอย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลต่อประสิทธิผลและคุณภาพของงาน โดยประเมินจากมุมมองความคิดเห็นของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐในหน่วยงานรัฐอื่น

3. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานด้านการทุจริตคอร์รัปชัน (Corruption)

เป็นการวัดจาก 2 แง่มุมได้แก่ ประสบการณ์ตรง (Experience) และมุมมองการรับรู้ (Perception) ของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐ ในเรื่องของการที่เจ้าหน้าที่รัฐดำเนินการโดยไม่เป็นธรรมและไม่โปร่งใส ไม่เป็นไปตามกระบวนการมาตรฐานในระหว่างการส่งมอบบริการและขั้นตอนการให้บริการ การเลือกปฏิบัติเมื่อได้รับการเสนอเงื่อนไขพิเศษหรือการจูงใจ สำหรับการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้ขยายความหมาย “การทุจริต คอร์รัปชัน” รวมถึงการจัดการเงินเพิ่มพิเศษ การเรียกรับ การขอรับบริจจาค และสิ่งบันเทิงต่างๆ ไปจนถึงสิ่งอำนวยความสะดวกจากผู้มาติดต่องานด้วย โดยประเมินจากมุมมองความคิดเห็นของประชาชนและเจ้าหน้าที่รัฐในหน่วยงานรัฐอื่น

4. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานด้านวัฒนธรรมคุณธรรมขององค์กร (Integrity Culture)

ดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมขององค์กร (Integrity Culture Index) วัดลักษณะวัฒนธรรมภายในและระบบการควบคุมการทุจริตคอร์รัปชัน รวมทั้งเรื่องทั่วไปที่เกี่ยวกับการทุจริตคอร์รัปชัน โดยดัชนีวัฒนธรรมคุณธรรมขององค์กรประกอบด้วยวัฒนธรรมองค์กร และระบบการต่อต้านการทุจริตในองค์กร เพื่อสร้างสมมติฐานหลายมิติเกี่ยวกับปัจจัยการเกิดการทุจริตคอร์รัปชันและสภาพแวดล้อมภายในองค์กร ซึ่งประเมินทั้งจากมุมมองเจ้าหน้าที่รัฐ

ภายในองค์กร และจากการนำหลักฐานเชิงประจักษ์ (Evidence Base) บนพื้นฐานข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงจากเอกสาร/หลักฐานต่างๆ มาใช้ในการประเมิน

5. การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสการดำเนินงานด้านคุณธรรมในการทำงานขององค์กร (Work Integrity)

ดัชนีคุณธรรมในการทำงานขององค์กร (Work Integrity Index) วัดระดับของการทุจริตคอร์รัปชันในงานที่มีการคอร์รัปชันภายในหน่วยงานของรัฐ ซึ่งดัชนีคุณธรรมจริยธรรมในการทำงานขององค์กรประกอบด้วย 16 ประเด็นการสำรวจของประสพการณ์และการรับรู้การคอร์รัปชัน อันเกี่ยวข้องกับ การบริหารงานบุคคล การบริหารงบประมาณ และความเป็นธรรมในการมอบหมายงาน ซึ่งอาจเกี่ยวพันถึงการคอร์รัปชันในการปฏิบัติงาน ซึ่งประเมินจากมุมมองเจ้าหน้าที่รัฐภายในองค์กร